

АКАТИСТ СВЕТОМ МАРКУ ЕФЕСКОМ

19. јануар / 1. фебруар

Кондак 1.

Теби, избраном исповеднику Вере Православне, који си храброшћу својом на флорентинском сабору победоносно сачувао Православље од лукавих латина, похвални песмопој сада узносимо, а ти, пошто имаш смелост пред Лицем Господњим, измоли нам спасоносне милости и опроштај сагрешења наших, како би могли да ти радосно кличемо: ***Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!***

Икос 1.

Када темељи Вере Православне беху пољуљани, Творац Ангела и Господ, изабра тебе, свети Марко Ефески, да станеш у заштиту догмата Црквених и да на том разбојничком сабору развејеш као плеву лукаве жеље латина ка лажној унији са њима. Никакве ласке, а ни претње, ни латина, ни цара византијског и присталица уније, не моглоше да те поколебају у чувању најсветије Вере, од Отаца предане, а од Господа Христа основане. Почуј стога ове похвале наше:

Радуј се, неустрашиви исповедниче Свете Тројице!
Радуј се, громогласна трубо Бога Оца!
Радуј се, лучезарна звездо Бога Сина!
Радуј се, милозвучна лиро Бога Духа Светога!
Радуј се, величанствени поборниче Вере Православне!
Радуј се, преузвишени чувару догмата Црквених!
Радуј се, несаломиви стубе Вере Христове!
Радуј се, брилијантни учитељу најдубљих истина Православља!
Радуј се, преукрашени сведоче Истине!
Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 2.

Ти, свети Марко, беше рођен од благочестивих и Христољубивих родитеља, и они ти на крштењу дадоше име Мануил, што значи - *с нама је Бог* - да би Богу због рођења твога могли да непрестано кличу: ***Алилуја!***

Икос 2.

Још од најраније младости, ти си, свети Марко, изучавао многе науке времена твога, превазишавши све вршњаке своје знањем, а нарочито се усавршивши у говорништву и философији. И поред свега тога, ти си живео веома скромно, не истичући се ни оделом, ни понашањем, бивајући пример кротости и целомудрености свима. Нека ове речи наше буду хвала врлинама твојим:

Радуј се, смиреномудри подвижниче од младости своје!
Радуј се, Небески уме на Земљи утврђени!
Радуј се, јер беше смиран и кротак срцем!
Радуј се, јер нарав твоја беше ангелска!
Радуј се, јер обасја Васељену исповедништвом својим!
Радуј се, јер се уподоби највећим Оцима Цркве у одбрани Вере Христове!
Радуј се, јер добру битку извојева и уђе у радост Господара свога!

Радуј се, јер се удостоји непропадљивог венца исповедништва!
Радуј се, јер си био љубитељ и исповедник Истине!
Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 3.

Врло брзо од ученика ти постаде учитељ, свети Марко, јер по смрти оца твога, ти наследи учитељску катедру његову, и ка теби поче долазити цвет младости Константинопољске, да им будеш наставник Божанске премудрости, због чега радосно појаху: ***Алилуја!***

Икос 3.

Иако си врло брзо стекао светску славу, ти, свети Марко, вођаше строги подвижнички живот. Свакодневно си ишао на Божанствене Литургије, тело си исцрпљивао многим подвизима, а ум богатио проучавањем дела Светих Отаца. И мада си живео у престоници, нису те привлачиле испразности овога света и слава његова, већ си у тишини дома свога даноноћно са сузама молитве Господу узносио. Нека клицање усана наших буде похвала величини твојој:

Радуј се, јер си од младости жудио за спознајом Божанске премудрости!

Радуј се, јер си у себи угушио осећања сујете и славе коју си у свету могао да стекнеш!

Радуј се, јер си у себи изаткао лик Адама пре пада!

Радуј се, јер си злобу демонску строгим постом и молитвом побеђивао!

Радуј се, јер си страсти телесне и душевне још у младости угасио!

Радуј се, јер си кротошћу и човекољубљем превазишао све људе времена твога!

Радуј се, јер беше ватрени ревнитељ побожности и Светих Догмата!

Радуј се, јер би и ангели Небески могли позавидети премудрости твојој!

Радуј се, беспрекорни браниоче Истине!

Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 4.

И мада си био царев миљеник и угледни грађанин, ти, свети Марко, све то омрзну и под ноге баци, па жељан Богопознања и најистинскије духовне радости, раздаде сиромасима све богаство своје и обуче монашку ризу у обитељи Манганској, да у молитвеној тишини плетеш ангелске похвале Богу, кличући: ***Алилуја!***

Икос 4.

Богочежњиво срце твоје, свети Марко, поведе те путем најстрожијег духовног подвига. Веома ретко си напуштао келију, у којој си се предавао непрестаном тиховању и Божанственим озарењима. У манастирској тишини ти си даноноћно проучавао Божанствено Свето Писмо, богатећи лучезарни ум свој недогледним дубинама његовим. Прими због тога и ове молитвене усклике:

Радуј се, сабеседниче Ангела и Светих!

Радуј се, јер си у тишини манастирске келије умом и срцем проницао у тајне Божије!

Радуј се, јер си у Божанственој схими видео најсавршенији начин да љубиш Бога свим бићем својим!

Радуј се, јер си у монашком подвигу достигао неисказану сладост и весеље!
Радуј се, јер си кроз молитву непрестано са Богом беседио!
Радуј се, јер си имао свету ревност за очување Вере Православне!
Радуј се, јер си постао духовни вођа ревнитеља Православља!
Радуј се, јер си Истину Православља благовестио до крајева Васељене!
Радуј се, јер је Бог кроз тебе сачувао Веру Православну!
Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 5.

А када ти, свети Марко, и против воље своје и одбијања, прими свештенички чин, јер сматраше себе недостојним тога, схвативши то као дар Неба, са толиком љубављу служаше Божанствене Литургије, да си сав огњем испуњен био, и као Ангео у телу непрестано си клицао: ***Алилуја!***

Икос 5.

Убрзо затим, тебе, свети Марко, као заиста достојног, као новог Василија Великог, поставише на епископску катедру Ефеску, да је духовном снагом штитиш од многобројних непријатеља. Мада ти не би дуго са паством својом, као истински пастир Првопастира Христа, са љубављу пасијаше стадо своје, поучавајући га и утврђујући у Вери Православној. Зато ти и ми са љубављу кличемо овако:

Радуј се, јер си сверадно и ангелски Свете Литургије служио!
Радуј се, јер си апостолску ревност према Истини Православља имао!
Радуј се, јер си семе Божанске истине у безбројне душе посејао!
Радуј се, јер те Ангели сматрају родом својим!
Радуј се, јер си озарењем свише стекао познање Бога и догмата Вере Православне!
Радуј се, јер си Свето Писмо тумачио као највећи Богослови Цркве!
Радуј се, јер си Православље волео као самога Бога!
Радуј се, непобедиви јуначе Вере Православне!
Радуј се, јер си нас научио да од свега на свету највише волимо Православље!
Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 6.

А када се црни мухамеданства наднесе над Византијом, цар у немоћи потражи помоћ од папе, али овај то условљаваше склапањем уније са Римом. Патријарх константинопољски, сазвавши многе архијереје источних Цркава утврђиваше се у нади да ће напослетку доћи до истинитог јединства са западним хришћанима, па сви, заједно са тобом, свети Марко, запеваше: ***Алилуја!***

Икос 6.

Са великом надом цар Јован, патријарх Јосиф и велико мноштво архијереја, међу којима ти, свети Марко, беше најсјајнија Богоносна светиљка, пођосте на сабор у Италију у град Ферара. Цар је желео војничку помоћ Запада против Турака, а патријарх и сви архијереји духовно уједињење са заблуделим латинима. А ми, гледајући племените намере ваше, овако ти кличемо:

Радуј се, неугасива звездо Цркве Христове!

Радуј се, јер си и срцем и устима објављивао Богом предану Веру Православну!
Радуј се, јер си свим бићем својим нелицемерно желео да дође до јединства у вери са латинима!

Радуј се, јер си ту жељу у поздравној беседи и папи Евгенију јасно исказао!

Радуј се, јер си желео јединство са латинима, али јединство у Истини!

Радуј се, јер те је сам Дух Свети руководио на сабору у одбрани Vere Православне!

Радуј се, јер си јасно говорио да се питања Vere не могу решавати договором!

Радуј се, јер си учврстио темеље Православља!

Радуј се, јер си мудрошћу превазишао најмудрије богослове латинске!

Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 7.

У почетку вас латини примише са великим поштовањем и лепим речима о јединству свих Хришћана, тако да ви, свети Марко, радосно и са надом приступисте сабору, и запевасте: ***Аллилуја!***

Икос 7.

Када латини изложише учење своје и разлике у односу на Православне, ти, свети Марко, као најумнији међу својима, све лажне догме њихове разagna као маглу, својим брилијантним излагањем догмата Православља, да они нису могли ничим више да ти се супроставе. Прими стога ове похвале наше:

Радуј се, јер си као најученији и најумнији био главни преговарач на сабору са грчке стране!

Радуј се, јер си у првој беседи својој на сабору ставио до знања латинима да до уније може доћи само у Православљу!

Радуј се, јер си од Отаца предану истину о Светој Тројици савршено пред латинима Богословио!

Радуј се, јер си заблуду латина да Дух Свети исходи и од Оца и од Сина развејао снагом светоотачког учења!

Радуј се, јер си светоотачки исповедао да је Отац почетак свега, и да вечно рађа Сина и исходи Духа Светога!

Радуј се, јер си правилно исповедао једно начело Божанства, а то је Ипостас Бога Оца!

Радуј се, јер си прозрео лукавство латинског богословља и силом Истине га победио!

Радуј се, јер си Богомудро исповедао да се Свети Дарови освећују призивањем Духа Светога на Божанственој Литургији!

Радуј се, јер си храбро и јасно исповедао да је Господ Христос Глава Цркве, а не римски папа!

Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 8.

Видећи да ништа не могу против Божанске Истине, латини вас тада, свети Марко, почеше уцењивати и показивати право лице своје, пребацивши сабор још дубље у Италију, у град Флорентију, где су вас и глађу мучили, а ви, видећи да од јединства у Истини нема ништа, тужно запевасте: ***Аллилуја!***

Икос 8.

Знајући тежак положај Византије, латини вам на крају, свети Марко, пакленом упорношћу својом, наметнуше кроз саборску одлуку све лажно учење своје, показавши се као вукови у јагњећој кожи, који никада злу ћуд своју не мењају. Иако у срцу твоме неизмерна туга због тога беше, ти ипак наду полагаше на Самога Господа и силу Његову за очување Православља. Нека ове речи наше буду утеха свештеном болу твоме:

Радуј се, јер си на сабору у Флоренци неисказна искушења претрпео због исповедништва твога!

Радуј се, јер си језиком својим Богоглагољивим као двосеклим мачем разбио лажно учење безбожника латинских!

Радуј се, јер си лажне списе на које су се латини позивали да би оправдали учење своје премудро разоткривао!

Радуј се, јер си и поред тешке болести неустрашиво стајао на бранику Православља и светоотачког учења!

Радуј се, јер си са тугом гледао адску гордост лукавих латина који нису тражили Истину, него надмоћ над Православнима!

Радуј се, јер папу ниси сматрао намесником Христовим, него патријархом, и то само онда ако је православан!

Радуј се, јер си лажно учење латина о чистишту светоотачким учењем као плеву развејао!

Радуј се, јер си латине називао не само расколницима, него и јеретицима!

Радуј се, јер си нас научио да никада не верујемо у искреност лукавих латина!

Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 9.

Попут највећих Отаца Цркве, ти си, свети Марко, на том лажном сабору умно и ватрено бранио Истину Православља. Али, латинима није била важна Истина, него покораване Православних себи. Цар и патријарх због уцене њихове да ће им помоћи против Турака ако признају догмате њихове, са многим архијерејима поклекосе пред њима, и потписаше унију, издавши Православље, а ти, болно, окренут ка Небесима запева: ***Алилуја!***

Икос 9.

Да ли би и ангели могли да искажу са којом храброшћу ти, свети Марко, стајаше у одбрани Вере Православне, иако си био тешко болестан, не плашећи се ни цара, ни папе, ни свих присталица уније са латинима. Када на крају папа, прегледавши потписе на саборској одлуци, не угледа и твој, са жалошћу рече: „Дакле, ништа нисмо учинили“! Тиме ти величанствено осветла образ Православља, а и свој, за сва времена и сву вечност. Нека те због тога славе и Земља и Небо овим усклицима:

Радуј се, победо Православља!

Радуј се, јер беше исповедник Вере Христове као свети Максим Исповедник!

Радуј се, јер си Богословио као други Григорије Богослов!

Радуј се, јер су се речима твојим у одбрани Вере на сабору радовали сви Свети на Небесима!

Радуј се, јер се ниси уплашио папе ни када ти је претио да ће те јеретиком прогласити!

Радуј се, јер си папу Евгенија растужио непотписивањем уније са њима!

Радуј се, јер ниси хтео да потпишеш срамну унију са латинима, макар те то и живота коштало!

Радуј се, јер ни царев, ни патријархов, ни потписи свих епископа за унију са латинима нису имали снагу као твој!

Радуј се, јер си Истину Вере Православне на висине Небеске уздигао!

Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 10.

Верни народ у Византији, који је већ чуо за срамну унију са латинима, са гнушањем је дочекао повратак ваш из Италије, а једино је због тебе, свети Марко, и због твог храброг исповедања Вере Православне, са надом клицао: ***Аллилуја!***

Икос 10.

Због смутњи у царском граду, а и због брижне љубави према пастви својој која беше поробљена од Турака, ти, свети Марко, убрзо после повратка из Италије дође у Ефес. Ту си пастирски окупљао стадо своје, обилазећи цркве, рукополажући свештенике и бранећи народ од турске власти, и све крепећи у јединоспасавајућој Вери Православној. Нека ове речи наше буду хвала жртви твојој:

Радуј се, јер си говорио да је за спасење најважније принети Богу чисто исповедање Вере!

Радуј се, јер си учење Цркве о Светој Тројници Тројичним Богословљем серафимски исповедао!

Радуј се, најмудрији и најузвишенији Богослове Православне Цркве времена твога!

Радуј се, јер си исповедао да власт над вером нема ни цар, ни архијереј, ни лажни сабор, него само Бог!

Радуј се, јер си говорио да је љубав без истине смрт и пакао!

Радуј се, јер си огромна искушења претрпео у борби за чистоту Православља од присталица уније!

Радуј се, јер си изрекао истину за сва времена, да питања вере не дозвољавају икономију!

Радуј се, јер си списима и беседама својим развејао потписану унију у ветар!

Радуј се, огњени језиче Духа Свесветога!

Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 11.

Како се тешка болест твоја, свети Марко, све више развијала, ти пожелеле да живот завршиш на Светој Гори, па са сузама се поздравивши са стадом својим, пође пут Атона, да у врту Пресвете Богородице са ангелима земаљским појеш: ***Аллилуја!***

Икос 11.

Али премудри Господ, који је желео да још јаче просијаш у подвигу, допусти да те на том путу, свети Марко, ухвати царске власти и заточе на острво Лимнос, због твог противљења унији. Али баш одатле ти посла у свет многе Богомудре посланице, које и данас сведоче о светоотачком уму твојем, кроз које си свима благовестио о

ненадмашности Вере Православне, која једина спасава и у овоме и у ономе свету. Почуј стога ове усклике наше:

Радуј се, јер си целога живота чезнуо за монашким подвигом, али те је Господ у најжешћу борбу за Православље поставио!

Радуј се, јер си громогласно благовестио да треба бежати од латинских новина у вери!

Радуј се, јер си праву ревност за Веру Православну видео, не у борби речима, него у делима исповедања те Вере!

Радуј се, јер си Православље волео више од живота свога!

Радуј се, јер си за Истину Божанску био спреман мученички да пострадаш!

Радуј се, јер си догмате Васељенских Сабора од западних јеретика сачувао!

Радуј се, јер си Христову љубав према свима пројављивао!

Радуј се, јер иако си изобличавао лукаве латине, ниси желео вечну погибију њихову!

Радуј се, јер си говорио: „Понесимо из овог света, ако ништа друго, онда - Православље!“

Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 12.

После двогодишњег заточеништва, ти, свети Марко, ослабљен и тешко болестан дође у Константинопољ, где проведе задње дане живота свога. Али и на болесничкој постели ти не престаде да се бориш за Православље, учећи ученике своје да се једино из православних уста на Небу чује усклик: ***Аллилуја!***

Икос 12.

Иако Бог допусти да предсмртне муке твоје буду веома тешке, ти, свети Марко, и последњег дана земаљског живота свога учаше ученике своје, очински им заповедивши да се држе истинске побожности и да непоколебљиво чувају догмате Цркве, а да све новине у Вери одбацују. А пре последњег уздаха ти смерно, попут великих Отаца Цркве рече: „Господе Исусе Христе, Сине Бога Живога, у руке Твоје предајем дух свој“ - и праћен ангелима отплови душом у неисказану радост Царства Небеског. Прими због тога ове благодарне молитве наше:

Радуј се, јер си брод Цркве исповедањем Истине спасио од потопљења!

Радуј се, јер никада ниси мрзео отпаднике од Истине, него лаж и заблуду њихову!

Радуј се, јер си због исповедања истинске Вере Христове и сужањ био!

Радуј се, јер си као и Господ твој претрпео многе поруге за исповедање Истине!

Радуј се, јер се због исповедништва твога не радују непријатељи Цркве!

Радуј се, јер си сачувао светоотачки Символ Вере!

Радуј се, јер исповедањем твојим на лажном сабору у Флорентији Православље још више просија!

Радуј се, јер са латиномислећима ниси хтео да имаш удела ни у овом, ни у оном свету!

Радуј се, светило целог Православља!

Радуј се, свети Марко Ефески, величанствени исповедниче Православља!

Кондак 13.

О, свети Марко Ефески, Небески благовесниче и земаљски исповедниче најсветијег Православља, прими ове молитве наше, и по великој благодати коју си стекао, замоли Господа и Творца нашег, да и нас погледа милостивим оком својим и спасе, али не због дела наших, јер их уистину немамо, него због Вере Православне, коју свим бићем исповедамо, како би и ми у вечности, са ангелима певали: *Аллилуја!*

Овај кондак се чита три пута, на онда опет: Икос 1. и Кондак 1. и молитва, на крају.

Молитва

О, свети Марко Ефески, велики и неустрашиви Исповедниче најсветије Вере Православне, погледај са Небеса на Земљу ову грешну, и почуј молитвени вапај наш. У време твоје подиже се велики талас на Цркву Божију и да не би тебе, велики би јад задесио Православни народ Божији. Али ти, пречудесном снагом благодати коју си стекао, смело устаде у одбрану Православне Вере и пред лукавим латинима у ниједном догмату не попусти, него светоотачки разagna лаж њихову, и због тога стече велику славу на Небесима, али и на Земљи. Знајући ревност твоју за Истину Божију и Веру Православну, ми те вапијући преклињемо да са сузама клекнеш пред Господа и запросиш милости и помоћи Његове да се и данас не посрами име Његово међу људима, и да се Вера коју смо у наслеђе од предака добили не поквари лажним учењима. Јер данас, можда више него у време твоје, свети Марко, лукави подмукло хоће да поткопа темеље Цркве и учења њеног, и да нас опет уједини са непријатељима Божијим. И данас, као у време твоје, поклекосе многи архијереји и учитељи православни, и пред латинима, а и пред осталим лажним хришћанима, и хоће да са њима, таквим, непокајаним од лажи у којој пребивају, сједине и нас, који истински Име Христово исповедамо. Народ Божији види та лукавства њихова, али они, као и у време твоје, осионо презиру глас његов, и хрле ка унији, али лажној, ка јединству са неправославнима, са онима који су све отачко учење под ноге бацили и исповедају лажну веру. Зато на мале и слабе молитве наше, ти додај молитве своје и помози, о помози, Исповедниче Божији, и недај да се поквари оно што је најсветије у свету овоме, а то је Вера Православна, која једина ка Небу узводи, и сачувај је барем за оне који је срцем и душом исповедају, и који једино у њој желе да умру. А помози и нама, свети Марко, да гресима својим не разгневно Бога, па да нам затвори очи душе, и да онда не будемо у стању да препознамо где је Истина, па да изгубимо спасење у вечности.

Укрепљуј нас молитвама твојим и тајанствено нас води ка блаженој кончини нашој, и удостој нас, да кад станемо пред лице Господње, смемо као и ти, свети Марко, да смерно Богу кажемо, да смо сиромашни у делима заповести, али да смо по цену живота сачували најсветију Веру Православну, и да Му је на дар приносимо. И нека бар због тога Господ буде милостив према нама и нека нас спасе, па да онда и ми, са свим становницима Царства Небеског, кроз сву вечност славимо Пречасно и Величанствено Име Пресвете Тројице, Оца и Сина и Светога Духа. Амин.